

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/22-03/45
URBROJ: 613-10-22-9
Rijeka, 17. studenoga 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Primorsko goranski
savez
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2021.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2021.	16
	Provedba naloga i preporuka	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Primorsko goranskog saveza (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je bezuvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja uvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U okviru rashoda za usluge telefona i pošte, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke, evidentirane su i iskazane usluge pošte u iznosu od 1.867,00 kn (prema ispostavljenom računu od 24. svibnja 2021.). Odnose se na uslugu dostave pisma podrške potencijalnim glasačima kandidatu druge političke stranke u drugom krugu glasovanja na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke (kandidat Stranke nije prošao u drugi krug glasovanja). Račun je plaćen s posebnog računa otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke, gdje je Stranka bila nositelj koalicijskog sporazuma te je iskazan kao trošak izborne promidžbe u Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke (obrazac IZ-T-IP). Navedeni trošak pošte nije izravno povezan uz predstavljanje i obrazlaganje izbornih programa Stranke biračima za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke jer se podrška kandidatu druge političke stranke ne može smatrati izbornom promidžbom Stranke te su sredstva za financiranje troškova izborne promidžbe u navedenom iznosu korištena u nedopuštene svrhe.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke, u okviru rashoda vezanih za financiranje povezanih neprofitnih organizacija evidentirani su i iskazani rashodi u vezi s financiranjem troškova izborne promidžbe kandidata na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke kojeg je Stranka predložila u iznosu od 16.202,00 kn te koji su iskazani i u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe spomenutog kandidata (obrazac FIN-IZVJ-IP). Ispostavljeni računi dobavljača (oglašavanje i tiskanje plakata te najam poslovnih prostor za izbornu promidžbu kandidata) glase na Stranku. Navedeni rashodi ostvareni su od 26. siječnja do 9. ožujka 2021. odnosno prije nego što je kandidat otvorio poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. Računi su plaćeni s redovnog žiroračuna Stranke, a što je trebalo u cijelosti obavljati putem posebnog računa kandidata otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe. (točka 4. Nalaza)

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba upisana u Registar političkih stranaka u ožujku 1990. Sjedište Stranke je Ciottina 19, Rijeka. Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke određeni su programskim dokumentima i Statutom.

Statut Stranke donesen je 2015. na osmoj Konvenciji Stranke. Njime su uređeni pravni status Stranke, uvjeti za stjecanje članstva, unutarnje ustrojstvo, tijela Stranke (Konvencija, Vijeće Stranke, Predsjedništvo, Predsjednik, Tajništvo i Nadzorni odbor) i njihovi međusobni odnosi, način izbora dužnosnika i trajanje mandata te stjecanje imovine i poslovanje Stranke.

Stranka je organizirana na teritorijalnom načelu. Osnovni organizacijski oblik stranačkog organiziranja je ogranak, koji se osniva na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave temeljem odluke Predsjedništva. Ogranak ima skupštinu, predsjedništvo i predsjednika. U 2021. Stranka je imala 30 ograna te dva u osnivanju.

Konvencija je najviše tijelo Stranke. Čine je članovi Vijeća i Nadzornog odbora te delegati izabrani na skupštinama ograna. Konvencija se redovno održava najmanje jednom u dvije godine, a saziva je Vijeće Stranke. Konvencija se može sazvati i izvanredno ako je to potrebno radi donošenja odluka iz njezine nadležnosti. Obvezno se saziva nakon održanih parlamentarnih izbora radi analize izbornih rezultata i izjašnjavanja o povjerenju Predsjedništvu Stranke. Konvencija donosi dokumente programskog karaktera, Statut te njegove izmjene i dopune, utvrđuje temeljna načela politike Stranke, bira i razrješava Predsjednika i njegova zamjenika, potpredsjednike i Predsjedništvo Stranke, predsjednika i potpredsjednika Vijeća Stranke i Nadzornog odbora, političkog tajnika te obavlja i druge poslove propisane Statutom.

Vijeće Stranke je najviše tijelo između dva saziva Konvencije, koje u pravilu zasjeda dva puta godišnje, a saziva ga predsjednik Vijeća. Utvrđuje političke stavove Stranke, donosi Etički kodeks, odlučuje o zaključivanju koalicijskih sporazuma na državnoj i županijskoj razini te odlučuje i o drugim pitanjima bitnima za rad Stranke.

Predsjedništvo je izvršno tijelo Stranke, a predsjedava mu Predsjednik Stranke. Predsjedništvo rukovodi radom i djelovanjem Stranke, izvršava odluke Konvencije i Vijeća Stranke, donosi i usvaja program rada za tekuću godinu i financijski plan, izmjene programa rada i financijskog plana, završni račun, obavještava javnost o radu Stranke te obavlja i druge poslove propisane Statutom.

Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku, rukovodi njezinim radom i djelovanjem, saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva, usklađuje i potiče rad tijela Stranke, potpisuje ugovore i druge dokumente u ime i za račun Stranke, predlaže Predsjedništvu imenovanje tajnika Stranke te obavlja i druge poslove za koje ga ovlasti Konvencija, Vijeće ili Predsjedništvo. Predsjednik Stranke u 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2022.) je Darijo Vasilčić.

Tajništvo je izvršno tijelo Stranke, a čine ga politički tajnik Stranke, tajnik Stranke i tajnik Gradske organizacije Rijeka. Provodi politiku Stranke te osigurava provođenje odluka njegovih tijela, brine se o naplati članarine (ako se donese takva odluka), obavlja i druge poslove za koje ga ovlasti Vijeće, Predsjedništvo Stranke i Predsjednik Stranke te u roku od 15 dana dostavlja ograncima zapisnike s Konvencije, Vijeća i Predsjedništva Stranke.

Politički tajnik predstavlja javnosti političke stavove Stranke i sudjeluje u radu svih organizacijskih oblika Stranke.

Nadzorni odbor nadzire materijalno-financijsko poslovanje, poštovanje zakona, Statuta i drugih općih akata te najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće Stranke o svom radu. Nadzorni odbor ima pet članova, a čine ga predsjednik, potpredsjednik i tri člana.

Stranka je donijela Etički kodeks, Pravilnik o financijskoj odgovornosti, zastupanju i unutarnjem nadzoru, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Tajništva te Pravilnik o korištenju službenih automobila i mobilnih telefona.

Vođenje računovodstvenih poslova ugovorom je povjereno drugoj pravnoj osobi (knjigovodstvenom servisu). Izvori financiranja redovitih političkih aktivnosti Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine odnosno članski doprinosi, dobrovoljni prilozima (donacije), prihodi od imovine u njezinu vlasništvu i ostali prihodi.

Stranka je u 2021. imala jednog zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Svoje poslovanje Stranka je, osim Statutom, uredila i Pravilnikom o financijskoj odgovornosti, zastupanju i unutarnjem nadzoru Stranke iz 2014., kojim su uređena pitanja u vezi s financijskom odgovornosti u postupanju imovinom, zastupanju u pravnom prometu te provođenju unutarnjeg nadzora i kontrole raspolaganja novčanim sredstvima. Pravilnikom o korištenju mobilnih telefona, iz 2014., uređena su prava i obveze članova u vezi s njihovim korištenjem. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Tajništva, iz 2015., uređen je unutarnji red, način rada i vođenje poslova, sistematizacija radnih mjesta, poslova i zadataka, broj potrebnih zaposlenika s opisom njihovih poslova i zadataka, uvjeti za popunjavanje radnih mjesta te ovlaštenja i odgovornosti zaposlenika. Etičkim kodeksom Stranke, iz 2015., uređena su pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja članova i zaposlenika Stranke. Stranka postupa u skladu s donesenim pravilnicima i Etičkim kodeksom.

Računovodstvene poslove za Stranku obavlja knjigovodstveni servis na temelju ugovora o obavljanju računovodstvenih poslova, kojim su utvrđene obveze i zadaće odgovornih osoba Stranke i pravne osobe te pojedini postupci u vezi s knjigovodstvenim i računovodstvenim poslovima (u vezi s dostavom dokumentacije, rokovima za evidentiranje poslovnih promjena i sastavljanjem pojedinih izvješća). Dokumentaciju (između ostalog, odluke, elektroničke poruke, račune i putne naloge), prije dostavljanja u knjigovodstveni servis i evidentiranja poslovne promjene, kontrolira i ovjerava odgovorna osoba Stranke, nakon čega je likvidira odnosno ovjerava odgovorna osoba iz knjigovodstvenog servisa. Sva plaćanja kontroliraju i ovjeravaju dvije osobe. Poslovne knjige su uvezane i pohranjene u prostorijama knjigovodstvenog servisa. Zapisnici sa sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora vođeni su i potpisani.

Stranka je uspostavila odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije, između ostalog, javnim priopćenjem putem društvenih mreža i mrežnih stranica, objavom izvještaja, Statuta, planova i drugih dokumenata te informacija o svom poslovanju.

Planiranje

Plan i program rada te Financijski plan za 2021. donijelo je Predsjedništvo Stranke koncem prosinca 2020.

Financijskim planom ukupni prihodi planirani su u iznosu od 537.000,00 kn te rashodi u iznosu od 785.000,00 kn. Također, planiran je preneseni višak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 188.000,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 60.000,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode (po posebnim propisima) iz proračuna jedinica lokalne samouprave u iznosu od 400.000,00 kn (od toga naknada troškova izborne promidžbe 100.000,00 kn), prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 90.000,00 kn, prihode od povezanih neprofitnih organizacija u iznosu od 25.000,00 kn (povrat neutrošenih sredstava kandidata koje je Stranka planirala podržati na lokalnim izborima za izvršna tijela), prihode od članskih doprinosa (participacija) u iznosu od 20.000,00 kn i prihode od imovine u iznosu od 2.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 570.000,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 102.000,00 kn, rashode u vezi s financiranjem povezanih neprofitnih organizacija (troškove izborne promidžbe kandidata koje je Stranka planirala podržati na lokalnim izborima) u iznosu od 100.000,00 kn, financijske rashode u iznosu od 7.500,00 kn, druge rashode (za nepredviđene troškove) u iznosu od 5.000,00 kn te rashode amortizacije u iznosu od 500,00 kn. Planom zaduživanja i otplata planirano je kratkoročno zaduživanje kod poslovne banke u iznosu od 50.000,00 kn u slučaju nedostatnih prihoda, s rokom povrata do konca 2021.

Plan i program rada za 2021. sadrži ciljeve i programske aktivnosti, i to: sudjelovanje na lokalnim izborima 2021., djelovanje na promicanju političkih interesa Stranke kao izrazito regionalne stranke s glavnim naglaskom na decentralizaciji vlasti i konceptu regionalnog razvoja Republike Hrvatske, jačanje pozicije Stranke na lokalnoj razini te povećanje zastupljenosti Stranke u tijelima općina i gradova (samostalno ili u koaliciji). U okviru redovnog političkog djelovanja Stranka je planirala komunikaciju s javnošću (uključujući mrežne stranice Stranke, društvene mreže i medijska priopćavanja), osposobljavanje članova za javni nastup, redovno javno iznošenje stavova i predstavljanje politika Stranke, izdavanje knjige povodom 30 godina djelovanja Stranke te održavanje sjednica Vijeća Stranke i Konvencije ako epidemiološke prilike dozvole. Za sudjelovanje na lokalnim izborima planirana su sredstva u iznosu od 446.000,00 kn, a za redovan rad Stranke i opće troškove u iznosu od 339.000,00 kn. Planirani opći troškovi u vezi s redovnim radom Stranke odnose se na trošak plaće tajnika, zakupnine za poslovne prostore, troškove energije, poštanske troškove, troškove službenih putovanja, naknadu za prijevoz, intelektualne i računovodstvene usluge. Poveznica između aktivnosti izborne promidžbe (s planiranim prihodima i rashodima te izvorima financiranja) navedena je u obrazloženju Financijskog plana.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima i Bilješke uz Bilancu. Financijski izvještaji s prilogima (Plan i program rada, Financijski plan te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2021.) dostavljeni su u propisanom roku Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 534.416,00 kn, što je 108.899,00 kn ili 25,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 2.584,00 kn ili 0,5 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	349.793,00	394.518,00	112,8
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	23.971,00	0,00	-
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	9.617,00	92.000,00	956,6
4.	Drugi prihodi	42.136,00	47.898,00	113,7
	Ukupni prihodi	425.517,00	534.416,00	125,6

Vrijednosno značajniji su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 394.518,00 kn ili 73,8 % te prihodi od dobrovoljnih prihoda (donacija) u iznosu od 92.000,00 kn ili 17,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Drugi prihodi iznose 47.898,00 kn ili 9,0 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, u 2021. značajnije su povećani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) za 82.383,00 kn.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave u iznosu od 394.518,00 kn odnose se na prihode ostvarene od jedinica lokalne samouprave za redovno financiranje Stranke u iznosu od 308.897,00 kn (gradski proračuni u iznosu od 147.714,00 kn, županijski proračun u iznosu od 86.313,00 kn i općinski proračuni u iznosu od 74.870,00 kn) te prihode od naknade troškova izborne promidžbe za lokalne izbore u iznosu od 85.621,00 kn. Prihodi od jedinica lokalne samouprave za redovno financiranje Stranke ostvareni su na temelju odluka o financiranju političkih stranaka koje su donijele jedinice lokalne samouprave.

Prema odredbama članaka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Odredbom članka 96. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da će se postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji nisu dovršeni, dovršiti prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17).

Do lokalnih izbora koji su održani u svibnju 2021. Stranka je imala 52 člana u gradskim i općinskim vijećima te u županijskoj skupštini (u 27 jedinica lokalne samouprave), a po okončanju navedenih izbora ima ih 50 (u 21 jedinici lokalne samouprave). Sredstva se najvećim dijelom doznaju tromjesečno na žiroračun Stranke. Prihodi su korišteni za financiranje redovnih aktivnosti i općih troškova te redovnu promidžbu Stranke.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 92.000,00 kn odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) u novcu pet pravnih osoba ukupno u iznosu od 58.000,00 kn i dvije fizičke osobe ukupno u iznosu od 22.000,00 kn za financiranje redovne političke aktivnosti te dvije fizičke osobe ukupno u iznosu od 10.000,00 kn i dvije pravne osobe ukupno u iznosu od 2.000,00 kn za financiranje izborne promidžbe na lokalnim izborima. Pojedinačni dobrovoljni prilozima (donacije) od pravnih osoba iznosili su od 1.000,00 kn do 20.000,00 kn, a od fizičkih osoba od 2.000,00 kn do 20.000,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) vođene su propisane evidencije, zaključeni su ugovori, a uplatiteljima (davateljima) dobrovoljnih priloga (donacija) izdane su potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija).

– Drugi prihodi

Drugi prihodi u iznosu od 47.898,00 kn odnose se na prihode od povezanih neprofitnih organizacija (povrat preostalih neutrošenih sredstava četvero kandidata koje je Stranka predložila na lokalnim izborima za izvršna tijela u jedinicama lokalne samouprave) u iznosu od 24.662,00 kn; prihode od participacije članova u iznosu od 17.452,00 kn (u prethodnoj godini ovaj je prihod bio evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa); otpis obveze prema dobavljaču za usluge čišćenja na temelju odluke Predsjednika Stranke nakon godišnjeg popisa imovine i obveza jer je utvrđeno da spomenuta obveza u iznosu od 3.782,00 kn nije osnovana te prihode od podzakup dijela poslovnog prostora danog drugoj političkoj stranci uz suglasnost zakupodavca u iznosu od 2.002,00 kn. Prihodi od participacija članova Stranke uplaćuju se na temelju Odluke Predsjedništva iz rujna 2017. Prema navedenoj Odluci, članovi Stranke plaćaju participaciju u visini od 5,0 % netonaknade za rad koju dobivaju kao izabrani članovi županijske skupštine, općinskih i gradskih vijeća te naknade za rad kao članovi nadzornih odbora, upravnih vijeća i skupština ustanova te trgovačkih društava koji su u vlasništvu općina i gradova te u državnom vlasništvu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 780.722,00 kn, što je 412.578,00 kn ili 112,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 4.278,00 kn ili 0,5 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	101.128,00	101.728,00	100,6
2.	Materijalni rashodi	259.130,00	572.349,00	220,9
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	80.649,00	409.819,00	508,2
2.2.	Drugi materijalni rashodi	178.481,00	162.530,00	91,1
3.	Rashodi amortizacije	469,00	468,00	99,8
4.	Financijski rashodi	2.417,00	7.446,00	308,1
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	5.000,00	0,00	-
6.	Drugi rashodi	0,00	98.731,00	-
	Ukupni rashodi	368.144,00	780.722,00	212,1
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	425.517,00	534.416,00	125,6
	Višak prihoda	57.373,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	246.306,00	-

Najznačajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 572.349,00 kn ili 73,3 % ukupnih rashoda. Svi drugi rashodi (rashodi za zaposlene, rashodi amortizacije, financijski i drugi rashodi) iznose 208.373,00 kn i imaju udjel od 26,7 % ukupnih rashoda.

Vrijednosno značajnije povećanje u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na rashode za promidžbu i informiranje koji su ostvareni 329.170,00 kn više zbog troškova izborne promidžbe za lokalne izbore. Također su povećani financijski rashodi za 5.029,00 kn ili 208,1 % zbog troškova vođenja posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe u jedanaest jedinica lokalne samouprave u kojima je Stranka nastupala samostalno ili bila nositelj koalicijskih sporazuma.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 101.728,00 kn. Odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 75.646,00 kn i doprinose na plaću u iznosu od 12.482,00 kn te druge rashode za zaposlene (božićnicu, godišnju nagradu za radne rezultate, novčanu paušalnu naknadu za podmirivanje troškova prehrane zaposlenika i dar u naravi) u iznosu od 13.600,00 kn. Plaće su obračunane i isplaćene za jednog zaposlenika koji je zaposlen na neodređeno vrijeme od prosinca 2018. na temelju propisa koji uređuju način obračuna i isplate plaća te ugovora i dodatka ugovoru o radu.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 409.819,00 kn, što je 52,5 % ostvarenih rashoda, a odnose se na rashode za izbornu promidžbu za lokalne izbore u iznosu od 363.548,00 kn (za izbor članova predstavničkih tijela u jedinicama lokalne samouprave u iznosu od 361.681,00 kn, a za izbor gradonačelnika Grada Rijeke u iznosu od 1.867,00 kn) te promidžbu u okviru redovnog poslovanja (pretplata na lokalni dnevni tisak, objave na mrežnim stranicama Stranke i oglašavanje putem društvenih mreža, izrada promidžbenih plakata i naljepnice na pročelju zgrade te izdavanje knjige povodom 30. godina djelovanja Stranke) u iznosu od 46.271,00 kn.

Rashodi za promidžbu i informiranje za lokalne izbore odnose se na ostale usluge (tiskanje i montaža promidžbenih materijala, plakata, letaka; promidžbene poruke i oglasi; emitiranje spotova i izrada fotoreportaža; sudjelovanje u troškovima temeljem zaključenih sporazuma s koalicijskim partnerima) u iznosu od 149.767,00 kn, usluge promidžbe i informiranja (oglašavanje za lokalne izbore i sudjelovanje u troškovima na temelju obračuna troškova izborne promidžbe s koalicijskim partnerima) u iznosu od 120.683,00 kn, zakupnine i najamnine prostora za potrebe predizbornih skupova u iznosu od 40.553,00 kn, usluge telefona i pošte u iznosu od 26.591,00 kn, uredski potrošni materijal u iznosu od 14.800,00 kn, računalne usluge (uređivanje i održavanje stranica na društvenim mrežama) u iznosu od 5.500,00 kn, naknade troškova vanjskim suradnicima (usluge pozivnog centra) u iznosu od 2.146,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 2.105,00 kn i drugo u iznosu od 1.403,00 kn.

Na redovnim izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave održanim u svibnju 2021., Stranka je sudjelovala u 26 jedinica lokalne samouprave. Za navedene izbore Stranka je samostalno predložila kandidacijske liste u pet jedinica lokalne samouprave (u gradovima Bakru i Čabru te općinama Baška, Fužine i Ravna Gora), a u šest jedinica lokalne samouprave (u gradovima Rijeci i Kraljevici te općinama Jelenje, Mošćenička Draga, Čavle i Malinska-Dubašnica) u koaliciji s drugim političkim strankama – koalicijskim partnerima (Socijaldemokratskom partijom Hrvatske, Hrvatskom seljačkom strankom, Hrvatskom strankom umirovljenika, Hrvatskim laburistima – Strankom rada i Građansko-liberalnim savezom). Stranka je kao nositelj koalicijskog sporazuma preuzela obvezu otvaranja i vođenja posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe. Nadalje, na temelju koalicijskih sporazuma o zajedničkom nastupu na lokalnim izborima sudjelovala je u 15 jedinica lokalne samouprave (u Primorsko-goranskoj županiji, gradovima Krku, Crikvenici, Kastvu, Cresu, Delnicama i Malom Lošinj u te općinama Lovran, Klana, Punat, Vinodolskoj općini, Vrbnik, Viškovo, Matulji i Kostrena) u koaliciji s drugim političkim strankama – koalicijskim partnerima (Socijaldemokratskom partijom Hrvatske, Akcijom mladih, Unijom Kvarnera, Istarskim demokratskim saborom, Hrvatskom narodnom strankom – Liberalnim demokratima, Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom, Hrvatskom strankom umirovljenika i Hrvatskom seljačkom strankom) te je podržala kandidate za župana i zamjenika župana Primorsko-goranske županije. Stranka je ispostavila obračune prihoda i rashoda (sa specifikacijom troškova) političkim strankama – koalicijskim partnerima u jedinicama lokalne samouprave u kojima je bila nositelj koalicijskog sporazuma (ispostavljeni računi na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji glasili su na Stranku). O financiranju izborne promidžbe sastavljeni su pojedinačni financijski izvještaji (obraci FIN-IZVJ-IP) i dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja Državnom izbornom povjerenstvu. Posebni računi za financiranje troškova izborne promidžbe zatvoreni su nakon završetka financijskih transakcija koje se odnose na održane lokalne izbore. Također, Stranka je zaprimila obračune drugih nositelja koalicijskih sporazuma koji su otvorili posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe.

Na temelju sastavljenih obračuna evidentirani su i iskazani pripadajući udjeli pojedinih troškova koji se većinom odnose na rashode za usluge promidžbe i informiranja.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 162.530,00 kn, što je 20,8 % ukupno ostvarenih rashoda, a odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 36.405,00 kn, zakupnine i najamnine za poslovne prostore u iznosu od 30.580,00 kn, rashode za reprezentaciju u iznosu od 20.175,00 kn, energiju u iznosu od 15.582,00 kn, računalne usluge (održavanje mrežne stranice) u iznosu od 15.000,00 kn, naknade troškova službenog putovanja osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 13.072,00 kn, usluge telefona i pošte u iznosu od 12.250,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode (sitni inventar, uredski potrošni materijal, članarine, usluge održavanja, naknade troškova službenog putovanja zaposlenima, fotokopiranje) u iznosu od 10.495,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 5.659,00 kn i naknade za prijevoz zaposlenima u iznosu od 3.312,00 kn.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge odnose se na usluge računovodstvenog servisa u iznosu od 31.500,00 kn, objave osmrtnica u iznosu od 2.800,00 kn te autorski honorar za dizajn panoa, kalendara i plakata u iznosu od 2.105,00 kn. Usluge računovodstvenog servisa obavljene su na temelju zaključenog ugovora kojim su uređena međusobna prava i obveze. Paušalna mjesečna naknada ugovorena je u iznosu od 2.250,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, uz mogućnost dodatnih usluga (između ostalog, izrada godišnjih financijskih izvješća). Plaćanja su obavljana u skladu sa zaključenim ugovorom. Obračun i isplata autorskog honorara obavljena je nakon obavljene usluge u skladu s ugovorom i propisima.

Rashodi za zakupnine i najamnine odnose se na zakup poslovnih prostora u sjedištu Stranke te za tri ogranka na temelju četiri zaključena ugovora. Stranka ima u zakupu poslovni prostor u sjedištu Stranke koji koristi od 2008. površine 155 m², uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 1.827,00 kn, a podmiruje i režijske troškove (komunalnu naknadu, električnu energiju). Dva ogranka (u općinama Kostrena i Ravna Gora) koriste poslovne prostore za koje su u troškove zakupa uključeni i režijski troškovi u iznosu od 149,00 kn odnosno 326,00 kn, dok za jedan ogranak (u Općini Viškovo) plaća troškove zakupa u iznosu od 328,00 kn odvojeno od režijskih troškova.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 468,00 kn, a odnose se na obračunanu amortizaciju za uredski namještaj i opremu u uporabi nabavljene prethodnih godina. Amortizacija je obračunana u skladu s propisima.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 7.446,00 kn, a odnose se na usluge platnog prometa u iznosu od 6.561,00 kn, bankarske usluge (kamate za primljeni kredit od poslovne banke) u iznosu od 477,00 kn i zatezne kamate u iznosu od 408,00 kn.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 98.731,00 kn, a odnose se na rashode u vezi s financiranjem povezanih neprofitnih organizacija u iznosu od 93.152,00 kn (prijenos/uplata sredstava na posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za općinske načelnike, gradonačelnike i župana koje je Stranka predložila u iznosu od 76.950,00 kn i rashodi u vezi s izbornom promidžbom kandidata Stranke na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke u iznosu od 16.202,00 kn), plaćene kazne u iznosu od 4.600,00 kn (na temelju dvije presude Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske zbog nedovoljne zastupljenosti žena na listi kandidata u dvije jedinice lokalne samouprave na lokalnim izborima održanim u 2017.) te otpisana zastarjela potraživanja od jedinice lokalne samouprave i političke stranke obavljena nakon godišnjeg popisa imovine i obveza u iznosu od 979,00 kn.

– Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 246.306,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 187.927,00 kn, a manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju 58.379,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 116.043,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	2.812,00	2.343,00	83,3
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	2.812,00	2.343,00	83,3
2.	Financijska imovina	213.152,00	113.700,00	53,3
2.1.	Novac u banci i blagajni	114.284,00	75.035,00	65,7
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	10.283,00	12.796,00	124,4
2.3.	Potraživanja za prihode	61.557,00	25.869,00	42,0
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	27.028,00	0,00	-
	Ukupno imovina	215.964,00	116.043,00	53,7
3.	Obveze	28.037,00	174.422,00	622,1
3.1.	Obveze za rashode	24.821,00	174.422,00	702,7
3.2.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	3.216,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	187.927,00	-58.379,00	- 31,1
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	215.964,00	116.043,00	53,7

Ukupna vrijednost imovine u iznosu od 116.043,00 kn odnosi se na financijsku imovinu u iznosu od 113.700,00 kn i nefinancijsku imovinu u iznosu od 2.343,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu financijska imovina je smanjena za 99.452,00 kn ili 46,7 %, najvećim dijelom zbog smanjenja novčanih sredstava odnosno financiranja lokalnih izbora za 39.249,00 kn ili 34,3 %, potraživanja za prihode za 35.688,00 kn ili 58,0 % te rashoda budućih razdoblja za 27.028,00 kn (u 2021. izdana je monografije povodom 30 godina djelovanja Stranke za koju je 2019. plaćen autorski honorar). Obveze su značajno povećane, 146.385,00 kn ili 522,1 % više u odnosu na prethodnu godinu zbog financiranja lokalnih izbora održanih u svibnju 2021.

Nefinancijska imovina (proizvedena dugotrajna imovina) u iznosu od 2.343,00 kn odnosi se na uredski namještaj i opremu.

Vrijednost financijske imovine u iznosu od 113.700,00 kn odnosi se na novčana sredstva na žiroračunu u iznosu od 75.035,00 kn, potraživanja za prihode u iznosu od 25.869,00 kn te druga potraživanja (potraživanja od političkih stanaka nositelja koalicijskih sporazuma po obračunu financiranja izborne promidžbe) u iznosu od 12.796,00 kn.

Potraživanja za prihode u iznosu od 25.869,00 kn su dospjela, a odnose se na potraživanja za prihode od jedinica lokalne samouprave u iznosu od 25.050,00 kn i druga potraživanja (za podzakup) u iznosu od 819,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2022.) navedena potraživanja naplaćena su u cijelosti.

Obveze u iznosu od 174.422,00 kn odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 156.608,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu od 8.184,00 kn i obveze za primljene predujmove radi financiranja izborne promidžbe na temelju koalicijskih sporazuma u iznosu od 9.630,00 kn. U okviru obveza za materijalne rashode, vrijednosno najznačajnije obveze odnose se na razmjerni dio troškova izborne promidžbe na temelju koalicijskog sporazuma u iznosu od 137.208,00 kn koje nisu dospjele. Radi podmirenja navedenih obveza, Stranka je zaključila ugovor o asignaciji kojim ustupa drugoj političkoj stranci 50,0 % iznosa svojih budućih prihoda iz proračuna jedinice lokalne samouprave namijenjenih za redovito financiranje političkih stranaka. Koncem 2021. dospjele obveze iznose 37.894,00 kn. Od ukupnih obveza do vremena obavljanja revizije (srpanj 2022.) podmirene su u iznosu od 16.232,00 kn ili 9,3 %.

Vlastiti izvori koncem 2021. iskazani u negativnom iznosu od 58.379,00 kn odnose se na manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 20. lipnja do 10. studenoga 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
5. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
7. Statut Stranke (2015.)
8. Plan i program rada za 2021. (prosinac 2020.)
9. Financijski plan za 2021. (prosinac 2020.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna, dobrovoljnim priložima (donacijama) i drugim prihodima. Također, obavljena je provjera ulaznih računa te dokumentacije u vezi s rashodima za promidžbu i informiranje, zakupninama i najamninama, intelektualnim i osobnim uslugama, reprezentacijom, uslugama telefona, pošte i prijevoza te drugim rashodima. Obavljeni su razgovori s Predsjednikom Stranke i tajnikom te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s ustrojstvom, izbornom promidžbom i drugo.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propust koji se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, prihode i rashode.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Tijela Stranke su Konvencija, Vijeće Stranke, Predsjedništvo, Predsjednik, Tajništvo i Nadzorni odbor. Odredbama Statuta utvrđen je izbor (sastav) članova Nadzornog odbora te sazivanje sjednica i ovlasti Nadzornog odbora; ovlasti Nadzornog odbora obuhvaćaju, između ostalog, nadzor materijalno-financijskog poslovanja Stranke te podnošenje godišnjeg izvješća Vijeću Stranke, a na temelju izvještaja koji je prethodno usvojio Predsjednik Stranke.

Prema zapisnicima, članovi Nadzornog odbora prisustvuju sjednicama Predsjedništva Stranke, ali o obavljenim poslovima nadzora tijekom godine nisu u pisanom obliku sastavljena izvješća kao mjerodavni dokaz o obavljenim poslovima pregledavanja poslovnih knjiga i druge dokumentacije koje se odnose na poslovanje Stranke.

Nadzorni odbor je tijekom 2021. održao jednu sjednicu (30. prosinca 2021.) na kojoj je razmatrao Izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenoj financijskoj reviziji za 2020. te je prihvatio Plan rada i Financijski plan Stranke za 2022. Nadalje, u zapisniku sa spomenute sjednice Nadzornog odbora nije navedeno je li obavljen nadzor materijalno-financijskog poslovanja Stranke, kao ni je li sastavljeno godišnje izvješće o obavljenom nadzoru.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 28. do 37. Statuta, kojima su utvrđene ovlasti tijela Stranke. Prema navedenim odredbama Statuta, Predsjedništvo, a ne Nadzorni odbor usvaja financijski plan i program rada, njihove izmjene kao i završni račun za pojedinu godinu; Nadzorni odbor, između ostalog, nadzire materijalno-financijsko poslovanje Stranke te podnosi izvješća Vijeću za svaku kalendarsku godinu, temeljem usvojenog izvještaja od strane predsjednika Stranke.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati nadzor materijalno-financijskog poslovanja te sastaviti godišnje izvješće o obavljenom nadzoru odnosno obavljati zadaće Nadzornog odbora u skladu s ovlastima utvrđenim odredbama Statuta.

- 1.2. *U vezi sa zadaćama Nadzornog odbora utvrđenim odredbama Statuta, Stranka u Očitovanju navodi da se dužnost člana Nadzornog odbora, kao i druge dužnosti u Stranci obavljaju volonterski te je obavljen nadzor poslovnih knjiga, financijskog i materijalnog poslovanja koji je prezentiran Predsjedništvu Stranke, ali nije sastavljen pisani izvještaj.*

2. Planiranje

- 2.1. Plan i program rada te Financijski plan za 2021. doneseni su i usvojeni na sjednici Predsjedništva Stranke u prosincu 2020. Financijskim planom, planirani su prihodi u iznosu od 537.000,00 kn te rashodi u iznosu od 785.000,00 kn. Također, planiran je preneseni višak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 188.000,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 60.000,00 kn.

Plan i program rada za 2021. sadrži ciljeve i opisno programske aktivnosti, i to: sudjelovanje na lokalnim izborima 2021., djelovanje na promicanju političkih interesa Stranke kao izrazito regionalne stranke s glavnim naglaskom na decentralizaciji vlasti i konceptu regionalnog razvoja Republike Hrvatske, jačanje pozicije Stranke na lokalnoj razini te povećanje zastupljenosti Stranke u tijelima općina i gradova (samostalno ili u koaliciji). U okviru redovnog političkog djelovanja Stranka je planirala komunikaciju s javnošću (uključujući mrežne stranice Stranke, društvene mreže i medijska priopćavanja), osposobljavanje članova za javni nastup, redovno javno iznošenje stavova i predstavljanje politika Stranke, izdavanje knjige povodom 30 godina djelovanja Stranke te održavanje sjednica Vijeća Stranke i Konvencije ako epidemiološke prilike dozvole. Uz aktivnosti planirane Programom rada nisu navedeni planirani rashodi prema vrstama (iz računskog plana) i iznosima te izvorima financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada. Poveznica između dijela planiranih aktivnosti i planiranih rashoda te izvori financiranja za te aktivnosti navedena je u obrazloženju Financijskog plana.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, politička stranka ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u programu rada, uz opis planiranih aktivnosti, navesti rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.

- 2.2. U vezi s godišnjim programom rada Stranka u Očitovanju navodi da će u idućem programskom razdoblju rashode planirati prema vrstama i izvorima financiranja.

3. Prihodi

- 3.1. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 534.416,00 kn, a vrijednosno značajniji su prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave u iznosu od 394.518,00 kn ili 73,8 % te prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 92.000,00 kn ili 17,2 % ukupnih prihoda. Utvrđena nepravilnost odnosi se na druge prihode (participacije).

U okviru drugih prihoda u iznosu od 47.898,00 kn u poslovnim knjigama su evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane naplaćene participacije u iznosu od 17.452,00 kn. Participacije su naplaćene od članova Stranke na temelju Odluke Predsjedništva Stranke iz 2017.

Prema navedenoj Odluci, participaciju u visini od 5,0 % netonaknade plaćaju članovi Stranke izabrani u predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave i članovi odbora predstavničkih tijela, zastupnici u Hrvatskom saboru te članovi nadzornih odbora, upravnih vijeća i skupština ustanova i trgovačkih društava koji su u vlasništvu općina i gradova i državnom vlasništvu. Članovi Stranke dužni su participaciju uplaćivati mjesečno na račun Stranke (kada prime naknade za rad), a Tajništvo Stranke tromjesečno izvješćuje Predsjedništvo o naplati participacije. Participacije su uplaćivane u skladu s donesenom Odlukom, na žiroračun Stranke, a u poslovnim knjigama vidljivi su uplatitelji članskog doprinosa. Za primljene participacije Stranka nije izdavala propisane potvrde i vodila evidenciju o primitku te Tajništvo nije tromjesečno izvještavalo Predsjedništvo o naplati participacije.

Prema odredbama članaka 2. i 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, članski doprinos je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća političkoj stranci na način i pod uvjetima određenim statutom ili drugim aktom političke stranke te je propisana obveza vođenja evidencije i izdavanja potvrda o primitku članskog doprinosa. S obzirom na to da je Odluka o plaćanju participacije donesena na temelju odredaba članka 46. Statuta Stranke, koji predviđa da Stranka može ostvarivati prihode iz zakonom dozvoljenih izvora te da participacija ima obilježja članskog doprinosa (redoviti novčani iznos što ga član Stranke plaća Stranci na način i pod uvjetima određenim Odlukom o obvezi plaćanja participacije iz 2017.), Stranka je u obvezi voditi evidenciju i izdavati potvrde o primitku participacije. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju članskih doprinosa (odnosno participacije) kronološki na Obrascu: EV-Č, a potvrde o primitku članskih doprinosa političke stranke sastavljaju na Obrascu: POT-ČD. Potvrde sadrže naziv, adresu i osobni identifikacijski broj političke stranke, ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresu člana političke stranke – uplatitelja članskog doprinosa, datum uplate, iznos uplaćenih sredstava, način uplate (u gotovini ili na središnji račun političke stranke), mjesto i datum izdavanja potvrde te potpis ovlaštene osobe.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidencije i izdavati potvrde o primitku participacija (članskih doprinosa) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja. Također, nalaže tromjesečno izvještavati Predsjedništvo Stranke o naplaćenju participaciji u skladu s Odlukom Stranke o obvezi plaćanja participacije.

- 3.2. *U vezi s vođenjem evidencije i izdavanjem potvrda o primitku participacija (članskih doprinosa), Stranka u Očitovanju obrazlaže da su članovi Stranke izabrani u predstavnička tijela, odbore i upravna vijeća, prema Odluci Predsjedništva Stranke iz 2017., u obvezi uplatiti 5,0 % od svojih netonaknada za rad Stranke, a navedene prihode nisu u mogućnosti planirati jer se isplaćuju prema prisustvu na sjednicama, o čemu članovi ne izvještavaju Tajništvo Stranke. Navodi da će Stranka nastojati uvesti evidenciju uplata i o tome izvještavati Predsjedništvo Stranke.*

4. Rashodi

- 4.1. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 780.722,00 kn, pri čemu vrijednosno najznačajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 572.349,00 kn ili 73,3 % ukupnih rashoda. Utvrđene nepravilnosti odnose se korištenje sredstava prikupljenih za financiranje promidžbe za podmirenje drugih troškova te financiranje troškova izborne promidžbe s redovnog žiroračuna Stranke.

U okviru rashoda za usluge telefona i pošte u iznosu od 26.591,00 kn, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke, evidentirane su i iskazane usluge pošte u iznosu od 1.867,00 kn (prema ispostavljenom računu od 24. svibnja 2021.). Ispostavljeni račun odnosi se na uslugu dostave pisma potencijalnim glasačima, i to na podršku kandidatu druge političke stranke u drugom krugu glasovanja na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke (Stranka je odlučila dati podršku kandidatu druge političke stranke jer njihov kandidat nije prošao u drugi krug glasovanja). Račun je plaćen s posebnog računa otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke, gdje je Stranka bila nositelj koalicijskog sporazuma te je iskazan kao trošak izborne promidžbe u Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke (obrazac IZ-T-IP). S obzirom na to da navedeni trošak pošte nije izravno povezan uz izbornu promidžbu Stranke odnosno za predstavljanje i obrazlaganje izbornih programa Stranke biračima za izbor članova Gradskog vijeća Grada Rijeke (podrška kandidatu druge političke stranke ne može se smatrati izbornom promidžbom Stranke), sredstva izborne promidžbe korištena su u nedopuštene svrhe.

Odredbom članka 37., stavaka 1. i 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, propisano je da se sredstva prikupljena za financiranje izborne promidžbe mogu koristiti samo za podmirenje troškova izborne promidžbe, odnosno ne smiju se koristiti za podmirenje drugih troškova koji nisu izravno povezani s izbornom promidžbom za dužnost na koju se osobe na kandidacijskoj listi kandidiraju. Prema Odluci Gradskog izbornog povjerenstva Grada Rijeke od 21. srpnja 2021., pravo na naknadu troškova imaju izborni sudionici koji su u skladu s konačnim rezultatima izbora dobili najmanje jednog člana u Gradskom vijeću Grada u iznosu od 5.000,00 kn za svakog člana odnosno za Stranku ukupno u iznosu od 15.000,00 kn. S obzirom na to da su sredstva izborne promidžbe korištena u nedopuštene svrhe, Stranka je, prema Odluci Državnog izbornog povjerenstva od 19. srpnja 2021. o izricanju administrativne sankcije, izgubila pravo na naknadu troškova izborne promidžbe, u iznosu od 15.000,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže koristiti sredstva prikupljena za financiranje troškova izborne promidžbe za dužnost na koju se osobe na kandidacijskoj listi kandidiraju samo za podmirenje troškova izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke, u okviru rashoda vezanih za financiranje povezanih neprofitnih organizacija evidentirani su i iskazani rashodi (16.202,00 kn) u vezi s financiranjem troškova izborne promidžbe kandidata na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke kojeg je Stranka predložila te koji su iskazani i u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (obrazac FIN-IZVJ-IP) spomenutog kandidata.

Ispostavljeni računi dobavljača (na temelju kojih je Stranka u svojim poslovnim knjigama evidentirala navedene poslovne događaje i rashode) glase na Stranku (oglašavanje i tiskanje plakata za izbornu promidžbu kandidata u iznosu od 15.043,00 kn, kao i najam poslovnih prostora mjesnih odbora u iznosu od 1.159,00 kn). Navedeni rashodi ostvareni su od 26. siječnja do 9. ožujka 2021. (prije nego što je kandidat otvorio poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe). Računi su plaćeni s redovnog žiroračuna Stranke, a što je trebalo u cijelosti obavljati putem posebnog računa kandidata otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe. U Financijskom izvještaju spomenutog kandidata (obrazac FIN-IZVJ-IP) za razdoblje od 23. ožujka od 15. lipnja 2021. iskazani su primici u iznosu od 71.705,00 kn (od čega se na sredstva Stranke odnosi 41.240,00 kn, dobrovoljni prilog (donaciju) pravne osobe u obliku proizvoda ili usluga 16.397,00 kn i vlastita sredstva kandidata 14.068,00 kn) te troškovi u iznosu od 101.759,00 kn. Državno izborno povjerenstvo je u postupku nadzora utvrdilo da su navedeni podaci dijelom pogrešno iskazani, odnosno manje su iskazani primici, pojedini računi za istu uslugu dva puta su iskazani, a jedan trošak nije iskazan. Prema Izvješću o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima za gradonačelnika te zamjenika gradonačelnika Grada Rijeke od 3. kolovoza 2021., Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je da ukupni primici kandidata iznose 89.296,00 kn, a ukupni troškovi 89.003,00 kn. Nakon podmirenja troškova izborne promidžbe, spomenuti kandidat je preostala neutrošena sredstva s posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe vratio 30. kolovoza 2021. na redovan račun Stranke, u iznosu od 22.000,00 kn, a što je u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke evidentirano i iskazano u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija.

Financiranje izborne promidžbe trebalo je u cijelosti obavljati putem posebnog računa kandidata, a računi za troškove kandidata na izborima za gradonačelnika Grada Rijeke kojeg je Stranka predložila nisu trebali biti evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima Stranke, kao ni podmireni sredstvima s redovnog računa Stranke.

Prema odredbi članka 2., točke 5. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, vlastita sredstva političke stranke znače sredstva koja politička stranka sa svojeg središnjeg računa uplati na svoj poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe odnosno na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata kojeg je predložila. Nadalje, prema odredbama članaka 27., 31. i 36. navedenog Zakona, sredstva za financiranje izborne promidžbe koje osigurava politička stranka koja je predložila kandidata, između ostalog, za gradonačelnika, politička stranka dužna je uplatiti na poseban račun kandidata; kandidati koji se namjeravaju kandidirati dužni su otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe najkasnije s danom podnošenja kandidature, a najranije ga mogu otvoriti šest mjeseci prije roka predviđenog za održavanje izbora. Troškovima izborne promidžbe smatraju se troškovi koji su nastali u svrhu javnog predstavljanja izbornih sudionika i njihovih izbornih programa te pozivanja birača da za njih glasuju na određenim izborima, kao i ostali troškovi koji su izravno povezani s izbornom promidžbom, i to od dana otvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe do dana zatvaranja navedenog posebnog računa.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva za financiranje izborne promidžbe kandidata kojeg je Stranka predložila za izvršna tijela jedinica lokalne samouprave uplatiti na poseban račun kandidata otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe, odnosno financiranje troškova izborne promidžbe u cijelosti obavljati putem posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

- 4.2. Stranka je prihvatila naloge Državnog ureda za reviziju i u Očitovanju navodi da rashod za poštanske usluge u iznosu od 1.867,00 kn koji se odnosi na pismo zahvale biračima koji su podržali kandidacijsku listu Stranke i njezina kandidata za gradonačelnika, a koji nije prošao u drugi krug izbora te preporuku da podrže u drugom krugu kandidata druge političke stranke, s kojom je dogovorena poslijeizborna suradnja nije trebao biti evidentiran kao trošak izborne promidžbe jer je nastao nakon izbora u kojima je Stranka sudjelovala. Također, navodi da financiranje izborne promidžbe kandidata i prije raspisanih izbora treba povoditi putem posebnog računa kandidata otvorenog za financiranje troškova izborne promidžbe.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2021. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukom danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuka iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2020.	Prijaviti osnivanje i djelovanje ustrojstvenih oblika (podružnica, ogranaka) nadležnom ministarstvu u propisanom roku u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama.	31. prosinca 2022.	u postupku provedbe
2.	Planiranje	2020.	U izmjenama programa rada planirati rashode za aktivnosti prema vrstama rashoda kako bi se pratilo ostvarenje aktivnosti po pojedinim vrstama rashoda.	31. prosinca 2022.	u postupku provedbe
3.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2020.	Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iskazati u financijskim izvještajima.	28. veljače 2022.	provedeno
4.		2020.	Višak prihoda iz prethodnih godina u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije.	28. veljače 2022.	provedeno
5.		2020.	Prihode po posebnim propisima iz proračuna u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prema računovodstvenom načelu nastanka događaja.	22. veljače 2022.	provedeno
6.	Dobrovoljni prilog (donacija)	2020.	Za primljene donacije u obliku proizvoda ili usluga zatražiti od fizičkih i pravnih osoba potvrdu na kojoj će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojoj je naznačeno da glasi na Stranku.	31. prosinca 2022.	u postupku provedbe

Obrazloženje danih naloga i preporuke koji su u postupku provedbe daje se u nastavku.

- U vezi s osnivanjem i djelovanjem ogranaka, Stranka je u 2022. zatražila mišljenje nadležnog ministarstva i razmatra izmjenu akata.
- Tijekom 2021. te do vremena obavljanja revizije (srpanj 2022.) Stranka nije donosila izmjene i dopune Programa rada.
- Stranka je u 2021. i do vremena obavljanja revizije (srpanj 2022.) primila donacije u novcu, ali ne i donacije u obliku proizvoda ili usluga.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporuci Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka se nije očitovala na status naloga i preporuke iz prošle revizije.